

Зражевський Ю.М. –
керівник проекту

Маслова А.Ю. –
координатор проекту

Учасникам дослідного випробування комп'ютерної бібліотечно-інформаційної системи «Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо»

Два останні десятиріччя докорінно змінили умови суспільного життя, освітньої діяльності. Значно зросло інформаційне навантаження на учасників навчального процесу. З'явилися інші мотивації до навчання, виховання, педагогічної праці.

Розвиток комп'ютерної техніки, нових технологій вирішальним чином вплинув на інформаційне поле навчального закладу. Передусім змінив відношення учнів до засобів навчання, методів навчальної роботи; змусив педагогічних працівників освоювати нове. А головне, сприяв зростанню обсягів інформації шкільного призначення, примноженню зусиль на її збір, систематизацію, накопичення і зберігання.

Об'єктивно, станом на сьогодні, школа не має ресурсів для ефективного оволодіння інформаційними процесами. Єдиний інформаційний підрозділ – шкільна бібліотека – не справляється з цим завданням. В обґрунтування цієї позиції слід навести застарілі фонди, відсутність належного фінансування для їх поповнення, технічну недооснащеність, кадрові проблеми, які включають професійний рівень, розмір заробітної плати, статус бібліотекаря. У багатьох навчальних закладах бібліотеки значно втратили свій функціональний потенціал. А в малокомплектних школах вони взагалі відсутні.

Нинішні потреби в інформаційному забезпеченні навчального закладу перевищили можливості шкільної бібліотеки. Це призвело до втрати читачів, падіння інтересу до бібліотеки як надійного інформаційного центру, переміщення пріоритетів на пошук інших джерел пізнання, головним із яких став Інтернет. Тепер уже шкільна бібліотека вимушена «тягнутися» за інформаційним потоком, шукати відповіді на нові виклики, переглядати і формувати відповідні функції і завдання, віднаходити засоби та інструменти для побудови нової системи інформаційного забезпечення.

Пропонована до випробування комп'ютерна бібліотечно-інформаційна система «Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» розглядається як комплексний засіб для вирішення проблеми інформаційного забезпечення навчального закладу. Через її впровадження в практику роботи шкільна бібліотека набуде сучасних інструментів інформаційної обробки, побудує на новій основі бібліотечно-інформаційне обслуговування усіх учасників навчально-виховного процесу.

У пошуках проектних рішень виникла нагальна потреба сформувавши уявлення про шкільну бібліотеку як про сучасний інформаційний центр, визначити її головні завдання, зробити оцінки ресурсної спроможності, намітити кроки, практичні інструменти вирішення проблеми. При цьому, слід було прийняти до уваги і потреби та можливості малокомплектних шкіл, де бібліотека відсутня.

Єдиним критерієм досягнення успіху мало стати повне і постійне інформаційне забезпечення навчального закладу, максимально незалежне від місця розташування закладу і його ресурсного забезпечення.

Наведені вище умови та обмеження змусили шукати потрібні рішення спираючись на застосування інформаційно-комунікаційних технологій, як єдино можливих засобів для побудови бібліотечно-інформаційного центру — модернізованої шкільної бібліотеки. В основу змістових рішень були покладені тенденції розвитку освітнього процесу в частині забезпечення навчального процесу, на передній план висувалися питання **предметизації, систематизації та індивідуалізації** шкільного інформаційного потоку.

Наслідком стала необхідність у переорієнтуванні інформаційної роботи, насамперед на потреби учня: забезпечення самостійного навчання; розвиток його творчих здібностей; формування навичок у застосуванні набутих знань на практиці. Такий крок сприятиме підготовці молодшої людини до самостійного життя, забезпечить їй впевненість та здатність до конкуренції.

Головною функцією бібліотеки було визначено бібліотечно-інформаційне обслуговування навчального процесу. На реалізацію цієї функції підготовлено новий класифікаційний апарат, який передбачає упорядкування інформації до рівня навчальної теми, як найменшої дидактичної одиниці. Отримали свої класифікаційні характеристики і документи виховного та розвивального призначення.

Важливим фактором у побудові системи «ШБІЦ-інфо» стала централізована первинна підготовка інформації, яку ведуть розробники. Вона передбачає моніторинг актуальних тем інформування, авторське написання і редагування, систематизацію та класифікацію матеріалу, бібліотечно-бібліографічне опрацювання, поповнення інформаційного фонду, розміщення інформації на друкованих і електронних носіях у зручних для бібліотекаря формах, відправку матеріалів користувачам.

Назагал виконана у центрі первинна підготовка інформації заміщує трудові витрати бібліотекаря на місцях, залишаючи йому лише роботу з розміщення отриманих носіїв інформації у бібліотеці, а також зусилля з інформування учителів, школярів, керівників, допоміжного персоналу про нові надходження.

Довідково-пошуковий апарат електронної бібліотеки побудований за правилами бібліотечно-інформаційного обслуговування, що робить його зрозумілим і доступним для відвідувачів бібліотеки. Класифікатори і довідники, які застосовуються для пошуку інформації, одночасно являються інструментами для систематизації та своєрідними показниками електронного інформаційного фонду.

Технологія експлуатації системи «ШБІЦ-інфо» передбачає використання електронних компакт-дисків. Це дає можливість використовувати систему в будь-якого користувача, який має комп'ютер зі скромними технічними можливостями. При цьому, немає потреби у великому об'ємі пам'яті комп'ютера (ємність жорсткого диску). Водночас прийнята технологія забезпечує роботу з необмеженим об'ємом інформаційного фонду.

До переваг системи слід віднести її автономність, тобто можливість використання без наявності інтернет як телекомунікаційного засобу. Для малокомплектних шкіл, які зазвичай розміщені у сільській місцевості, фактор отримання інформації без інтернет часто є вирішальним.

Шкільна електронна бібліотека «ШБІЦ-інфо» може використовуватися: у загальноосвітніх навчальних закладах, в методичних підрозділах органів управління освітою, інститутах післядипломної педагогічної освіти, навчальних закладах педагогічного профілю.

Насамкінець акцентуємо увагу учасників дослідного випробування на необхідності обов'язкової реєстрації отриманої системи «ШБІЦ-інфо» у розробника. Для її встановлення на комп'ютері слід звернутися до розробника за реєстраційним ключем. Звернення можна адресувати одним із способів:

Електронна пошта. E-mail: passport01@ukr.net

SMS-повідомлення. Тел.066-744-07-41

Факс. (044) 528-28-75, 528-22-16

Тел.(044) 528-52-90

*Пошт. адреса. Український інститут нормативної інформації
01042, м.Київ-42, вул.П.Лумумби 4/6, корпус «В», кімн.1103.*

Відповідальний працівник Герасименко Ірина Миколаївна

Усі дії учасника з реєстрації системи регламентуються Інструкцією зі встановлення, яка постійно друкується в журналі, а також розміщена на компакт-диску (клавiша «Портфель»).